

Uobičajeni rizični čimbenici i akutni koronarni sindrom u vremenu tranzicije: populacijska studija parova u Tirani, Albanija

Gene Burazeri, Artan Goda, Gerhard Sulo, Jonida Stefa, Enver Roshi, Jeremy D. Kark

CMJ 2007; 48: 225-33

Cilj Ispitati povezanost uobičajenih rizičnih čimbenika i akutnoga koronarnog sindroma u Albaniji, tranzicijskoj zemlji jugoistočne Europe.

Postupci Populacijska studija parova provedena je u Tirani 2003.-2006. Ukupno je u nju uključeno 467 bolesnika s nesmrtonosnim akutnim koronarnim sindromom. Bilo je 370 muškaraca s aritmetičkom sredinom±standardna devijacija (SD) dobi od 59,1±8,7 godina i 97 žena u dobi od 63,3±7,1 godina. U kontrolnoj je skupini obuhvaćen uzorak primjeren populaciji stanovnika Tirane. U kontrolnoj je skupini bilo 469 muškaraca u dobi 53,1±10,4 godine i 268 žena u dobi od 54,0±10,9 godina. Svima je dan strukturirani upitnik o demografskim, socijalnoekonomskim i psihosocijalnim čimbenicima i ponašanju u smislu čuvanja zdravlja. Fizička su mjerenja uključila antropometriju i krvni tlak. Uzorci venske krvi i aspirati masnoga tkiva (iz stražnjice) zamrznuti su za buduće analize. Multivarijatnom logističkom regresijom ispitane su nezavisne povezanosti uobičajenih rizičnih čimbenika s akutnim koronarnim sindromom.

Rezultati Nakon prilagodbe za kovarijante, porodična anamneza koronarne bolesti pokazala se kao snažan prediktor akutnoga koronarnoga sindroma i za muškarce (omjer izgleda [OR], 3,70; 95% interval pouzdanosti [CI], 2,58-5,30) i za žene (OR, 4,53; 2,40-8,57). Omjer promjera struka i bokova u muškaraca (OR, 4,03; 2,83-5,73) i pretilost u žena (OR, 3,31; 1,54-7,14) bili su značajno povezani s akutnim koronarnim sindromom. U muškaraca, ali ne i u žena, nađena je značajna povezanost s hipertenzijom i pušenjem ($P=0,011$, odnosno $P<0,001$). Šećerna bolest nije bila značajno nezavisno povezana sa spolom.

Zaključak Uobičajeni rizični čimbenici povezani su s koronarnom srčanom bolesti u Albaniji, slično kao i u svijetu, a povezanost s porodičnom anamnezom i antropometrijskim indeksima bila je jača. Ti su nalazi pretežno posljedica heterogenoj prilagodbi načina života koji povećavaju rizik od koronarne bolesti u tranzicijskim zemljama, a upućuju na veliku potrebu za ciljanim mjerama za poboljšanje zdravlja.